



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vera Concilii Tridentini Historia

Contra falsam Petri Suauis Polani narrationem

Pallavicino, Sforza

Antverpiae, 1670

Capvt XVII. Communis consensus de Tridentina statione. Iubileum ac Diploma à Pontifice promulgatum ad reponendum Tridenti Concilium Paschate proximè futuro.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11665

1560. Quod spectabat ad locum, tamen Pontifex sibi significaret, Regi Catholico probari Tridentum; tamen æqui bonique faceret, si, positâ ditionum subditorumque varietate, conditione ac naturâ, interdum haud commodum censeretur ab altero id quod alteri satisfaciebat: sed denique, ne ipse operi tam pio difficultatem obiceret, illi se vrbi consensurum, cui Philippus Rex, & Cæsar consensissent. De Concilio nationis, eadem quæ Toletano respondit: potissimè verò: Absque dubio illud minimè coactum iri ad detrimentum, sed ad confirmationem Pontificiæ auctoritatis: hæc ille certò pollicebatur. Verùm non semper emissum spiculum ad sagittarij votum collimat, & corpori viribus imbecillo vehementis quæque medicina, per quantamcumque artem attemperata, tamquam lethalis timenda.

C A P V T XVII.

Communis consensus de Tridentina statione. Iubileum ac Diploma à Pontifice promulgatum ad reponendum Tridenti Concilium Paschate proximè futuro.

^a Litteræ Letharingi Card. ad Ferrariæ Cardinalem, 31. Octobr. 1560. apud Burghesios.
^b Diarium Concilij, 17. Octobris 1560. apud Burghesios.

Significauerat interea Pontifex^a, haud se repugnaturum Concilio seu Vercellis seu Casalij; quæ loca Regi Galliæ pergrata erant, quippe suæ ditioni satis commoda, sed non minus Germanis incommoda. Interim verò delatæ ad eum fuerant Cæsaris litteræ, qui laudato generatim consilio conuocandi Concilij, repebat obstacula^b domicilij Tridentini, sed rem tandem in Pontifice reponebat. Quare recitari iusserat Pius hæc litteras in quodam Purpuratorum cœtu à Massarello Telefiæ Episcopo, qui iam Concilio à secretis fuerat, & tunc cœtui morum emendationi destinato. Ibi censuerat Pontifex, etiam ex Cardinalium sententia, vbi Rex Galliæ, itidem ac Rex Hispaniæ, Cæsari acquiesceret, huiusmodi sibi pignus adesse communis erga Tridentum voluntatis, vt posset absque vllius Catholici Principis dissensu Concilium illic indocere, quod ad id vsque temporis de quauis alia vrbe non habebatur; supra quarum singulis proinde opus fuissent nouæ tractationes ac nouæ moræ: idcirco statuit apud se, Concilij sedem, iam in præterita suspensione destinatam, haud mutare. Quod in primis conducebat celeritati, quæ magis in dies necessaria videbatur, politis continuis Religionis iacturis, quando per eos planè menses diem clauserat vidua Regina, Scotiæ moderatrix, Guisiorum

rot; illud autem regnum, nouis sectarum turbinibus agitatum, flante finitimæ Angliæ vento, administratumque à filia Maria, Galliæ Regina, quæ tandem mulier & absens erat, tam graues excita- uerat procellas, vt per vim sibi extorferit conscientiæ licentiam ad futurum vsque Concilium. Præterea Tridentinæ vrbs electio re- dundabat & in maiorem auctoritatem Ecclesiæ, cum palàm fieret, prætari quod statutum fuerat, & in maiorem superiorum Decre- torum confirmationem, à quibus certum erat Pontifici non discede- re, ne Fidei Catholicæ lethale vulnus infligeret.

1560.

2. Eapropter, acceptâ, sicuti diximus, Galli responsione, quam scri- pto sibi Pontifex exhibendam ab Oratore curauit, delatoque ad se per litteras consensu tum Lusitani Regis, tum Veneti Senatus, tum Catholicorum Heluetiorum, rem aggressus est, & ad Patres 15. No- uembris^e retulit, concordare Principes in accipienda pro Synodi mansione vrbe Tridentina; & ea de causa vniuersale Iubileum de- nuntiavit, per omnes Christianorum prouincias promulgandum, deditque negotium Cardinalibus Saraceno ac Puteo diplomatis conficiendi. Iubilei diploma 20. Nouembris signatum est, & Pontifex solemnî supplicatione nudis pedibus incessit à D. Petri Basilica ad templum S. Mariæ^d super Mineruam: Interfuit huic supplicationi Cosmus Florentiæ Dux, mediisque inter duos pos- tremos Cardinales Diaconos perrexit.

^e Acta Sena- tus.

^d Diarium Magistri cæ- rimoniarum, & Concilij, 24 Nouem- bris 1560.

3. Narrat Suauis nescio quid dissensionis tunc incidisse Cosmi cau- sâ cum Principum Oratoribus; de quo ne vestigium quidem com- perio in narratione, quâ minutula quæque profecuti sunt cærimo- niarum Magistri: sed solum, ab ea supplicatione abfuisse Ducem Vrbinate, qui per eos dies Romam venerat, collocaturus in ma- trimonio filiam Virginiam Federicò Borromæo, Pontificis fororis filio, noluitque litem ibi de loco agitare. Ceterum Oratores pro mo- re umbellam digniores prius sustinere, alij aliique subinde. Quin reperio^e, in solemnî Cosmi Ducis ingressu Romam, cum ad vrbs portam à Sanctæ Floræ ac Ferrariæ Cardinalibus exceptus esset, de- ductusque inter ipsos medius ad Vaticanum, obuiam illi processis- se quotquot erant apud Pontificem Principum Oratores, eum- demque, post exhibitam ab eo in Aula Regia obedientiam Pontifi- ci, ab ipso vnâ cum omnibus Cardinalibus conuiuio exceptum fuisse, dato illi penultimo subsellio. Hic autem ingressus, & co- mis acceptio tanto nobilium concursu habita sunt, tanto pom- pæ splendore, tantâ honorificentæ copiâ, vt nihil ferè regium de- esset hospiti nisi nomen.

^e Diarium, 5 Nouem- bris.

Vigesi-

1560.
 f. Est in Bul-
 lario, & in
 Actis Con-
 cilij sub
 Pio IV.

Vigefimonono Nouembris editum est in Senatu diploma, quo Synodus indicebatur; ac die postero scriptæ sunt literæ Pontificiæ ad Antistites ac Præsules Galliæ, quibus ea de re admonebantur, adeoque obliquè quidem, sed celeriter à consilio peculiaris Synodi amouebantur. Erat diplomatis sententia; Pontificem, statim ac denuntiatus fuerat, lustrasse animo Christianam Rempublicam, & horrore fuisse perfusum, cum eam cerneret adeò fœdatam ac dilaceratam ab hæresi, à schismate, à tot morum corruptelis; adeoque apud se statuisse, remedium Sedi Apostolicæ consuetum illi admouere, hoc est, Oecumenicum Concilium. Narrabat, illud à Paulo III. indictum iam fuisse Mantuæ, mox Vicentiæ, sed utrâque vice suspensum: dein Tridenti statutum, atque ibi postmodum ob varia obstacula pariter suspensum. Postea denuò ab eodem Pontifice conuocatum fuisse in urbem Tridentinam, & in eo ibi coacto celebratas quasdam Sessiones, & nonnulla Decreta sancita. Inde ipsam Synodum Bononiam se transtulisse, Apostolicæ Sedis auctoritate: à Iulio Pauli successore fuisse Tridentum reuocatum; ubi aliis quibusdam Decretis confectis necesse fuerat eam rursus suspendere ac retardare ob tumultus in Germaniam ingruentes, commotæque arma in Italia & Gallia. Interim hæresim & schisma lamentabiles progressus habuisse; sed à Deo, qui numquam sic irascitur ut misericordiam obliuiscatur, pacem demum concordiamque inter Christianos Principes fuisse concessam. Proinde voluisse Pontificem absque mora eodem uti præsidio ad euellendas hæreses, ad refarciendum schisma, ad emendandos mores, atque ad pacem conferuandam. Quare ex communi Cardinalium sententiâ, & re prius communicata cum Cæsare, ceterisque Regibus ac Principibus Christianis, iisque compertis ad opitulandum Concilio paratissimis, illud à se indici in eadem vrbe Tridentina ad proximum Pascha, quâcumque suspensione sublatâ. Idcirco iniungere se cunctis Episcopis, aliisque, locum in Concilio obtinentibus, ut illic præscripto die interessent; & à se Principes rogari, ut eò confluerent si non per se ipsos, certè per Oratores pietate ac sapentiâ ornatos, viasque præberent tutas & commodas conuenturis.

Hæc diplomatis sententia declinauit hinc vocabulum *continuationis*, quibusdam odiosum, hinc verba apposuit æquè pollentia, dicens; Tridenti & prius ætate Pauli, ac dein in postrema Synodi redintegratione à Iulio habita, fuisse stabilita complura Decreta, ac postea suspensionem subsecutam, quæ nunc tollebat; illud enim quod suspensum erat, sublatâ suspensione haud retrocedit, motumque

tumque à calce redorditur, sed illum prosequitur, & continuat ab eodem loco, vbi antea suspensum substitit. Dum igitur affirmabat Pontifex, Oecumenicam Synodum Tridenti bis fuisse coactam, ab eaque varia ibi Decreta edita, ac postea fuisse suspensam, nunc vero suspensionem amoueri; aperte declarabat, memoratis Decretis eandem inesse vim, quam habent Decreta Oecumenici Concilij adhuc durantis. Quamobrem haud conspicor in hisce verbis illam affectatam ambiguitatem manifestam, quam Suauis deprehendit, nisi quod qui vitiosas habet pupillas, vel sub meridie caliginem experitur.

6 Et sane Diplomatis illius sententia mirifice confirmauit Sedis Apostolicæ auctoritatem, eiusque in agendo efficaciam, cui antea modo Cæsariani, modò Hispanienses aduersabantur. Etenim eadem operâ simul comprobauit translationem Tridento Bononiam, utpote ab ipso Concilio ex auctoritate Pontificis peractam; adeoque quidquid à Germanis Hispanisque obiectum fuerat, improbavit, quod Paulus III. numquam est ausus, cum aduersarij æmulationis ardore feruebant: simul pronuntiauit, Concilium Oecumenicum Tridenti reuera extitisse sedente Iulio, multaque ibi Decreta confecisse; atque ita declarauit tamquam minimè legitima, quæ à Gallis illi conuentui opposita fuerant. Itaque & à Cæsare & à duobus Regibus Diplomate accepto, controuersia vtrique cessere, & auctoritas Romanæ Sedis perstitit tunc æquæ ac semper victrix, Dei patrocinio fulta, ac tandem obsequenter excepta à Catholicorum Principum pietate.

7 Quin in festinata huiusce Diplomatis promulgatione apparet singularis alius Diuinæ prouidentiaæ fauor, quo Ecclesiæ suæ per Concilium opitulari voluerat. Etenim si res ad vicesimum diem protracta fuisset, nuntius de Gallia Regis obitu, mutatâque ibi rerum administratione superuenisset: ex quo fuisset orta necessitas noui negotij, & fortasse inextricabilis, ob conditionem Gallici moderatoris, ad hæresim propensum: contra verò, Diploma, quod defuncti Regis consensu confectum erat, eam potiore facultatem natum est, quâ conseruatio præ constructione ingentium operum fruitur.

g Delatus est Romanus nuntius 18. Decembris, ut in Diario Magistri ceremoniarum.